

# Resursfördelning, resursskolor och tilläggsbelopp

Stöd – särskilt stöd - omfattande särskilt stöd



# Kommunal resursfördelning

1. Resursfördelning till egenregin – **en** ganska generell bestämmelse.
2. IKE – subsidiära regler i skollagen - eller interkommunala avtal som styr grunden för mottagande och ersättning.
3. Resursfördelning till fristående verksamheter
  - detaljreglerat och gott om praxis
    - grundbelopp
    - tilläggsbelopp



# Resursfördelning – 2 kap. 8 b § skollagen

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

- Gäller sedan 1 juli 2014 (flyttad från 8 a § 2018).
- Den enda egentliga regel som finns om kommuners resursfördelning.
- Gäller även i den egna verksamheten.
- Tolkas ofta som socioekonomisk fördelning – men är mer principiell i sin utformning.
- Motsvarande gäller också för rektor inom skolenheten gentemot olika elever – t.ex. lagkraven på riktat stöd.
- Gäller vid all kommunal resursfördelning  
- elever i egen verksamhet, hos andra kommuner och i fristående skolor.



# STÖD - SÄRSKILT STÖD – OMFATTANDE SÄRSKILT STÖD

Bakgrund till reglerna om tilläggsbelopp och resursskolor



# 3 kap. 2 § - anpassning till elevernas egna förutsättningar och motverka funktionsnedsättning

- Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den **ledning och stimulans** som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.
- **Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.**
- Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.



# Stöd

## **3 kap. 5 a §**

Om det

inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt

framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, och inte annat följer av 7 §, ska eleven **skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.**

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet.



# Särskilt stöd - utreda behov

## 3 kap. 7 §

Om det

inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt

framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, **trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.** Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd **skyndsamt utreds**. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, **ska han eller hon ges sådant stöd**. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.



# Särskilt stöd – hur?

## 3 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet **ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.**

## Undantag

- Särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång (3 kap. 10-11§§).
- "Resursskolor" (10 kap. 35 §)
- Särskilda utbildningsformer 24 kap?





# Särskilt stöd – omfattning i Grsk

## **3 kap. 10 §**

För en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges **på det sätt** och **i den omfattning som behövs** för att eleven ska **ha möjlighet att nå de kunskapskrav** som minst ska uppnås.



# Särskilt stöd – dokumentation:

## Åtgärdsprogram

### **3 kap. 9 § skollagen**

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.



# Bidrag till fristående huvudmän

## **10 kap. 37 § skollagen**

Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev vid skolenheten.

Bidraget består av ett **grundbelopp** enligt 38 § och i vissa fall ett **tilläggsbelopp** enligt 39 §.



# Likabehandlingsprincipen

## **10 kap. 38 §, 2 st. skollagen** (t.ex.)

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan.

## **Prop. 2008/09:171**

Likabehandlingsprincipen **ökar rättssäkerheten** för enskilda och fristående anordnare. På sikt kommer detta att gynna alla parter. Det innebär att kommunens val av organisationsform inte ska ha någon betydelse för bidragsberäkningen, utan att **alla de kostnadsslag som anges i skollagen och som har samband med den pedagogiska verksamheten ska ingå i ersättningen.**

För att skapa tydliga principer för bidragsberäkningen, så att en **förvaltningsdomstol efter överklagande kan pröva nivån på kommunens bidrag** till verksamheten, ska det i författning regleras vilka kriterier som ska ligga till grund för beräkningen av bidragen.



# Kostnadsposter enligt skollagen

## **10 kap 38 §, 1 st. skollagen**

Grundbeloppet ska avse ersättning för

1. undervisning,
2. lärverktyg,
3. elevhälsa,
4. måltider,
5. administration,
6. mervärdesskatt, och
7. lokalkostnader.



# 14 kap. 4 § skolförordningen (2011:185)

- 1. Undervisning** - skolans rektor och andra anställda med ledningsuppgifter, undervisande personal, **stödåtgärder till elever**, arbetslivsorientering, kompetensutveckling av personalen och liknande
- 2. Lärverktyg** - läroböcker, litteratur, datorer, maskiner som används i undervisningen, skolbibliotek, studiebesök och liknande
- 3. Elevhälsa** - sådan elevhälsa som avser medicinska, psykologiska eller psykosociala insatser
- 4. Måltider** - livsmedel, personal, transporter och därmed sammanhängande administration och liknande
- 5. Administration** - ska beräknas till tre procent av grundbeloppet
- 6. Mervärdesskatt** - ett schablonbelopp som uppgår till sex procent av det totala bidragsbeloppet (grundbelopp och i förekommande fall tilläggsbelopp)
- 7. Lokalkostnader** - hyra, driftskostnader, inventarier som inte är läromedel, kapitalkostnader i form av ränta på lån och liknande - dock inte kostnader för amortering.

Motsvarande regler i 13 kap. 3 § GyF



Skolförordningen 14 kap. (forts.)

# Särskilt om ersättning för lokalkostnader

## [Huvudregel]

**6 §** Ersättning för lokalkostnader enligt 4 § 7 ska motsvara **hemkommunens genomsnittliga lokalkostnad** per barn eller elev i motsvarande verksamhet.

## [Undantagsregel]

Om det finns **särskilda skäl**, ska ersättningen för lokalkostnader i stället högst motsvara den enskilde huvudmannens faktiska kostnader om dessa är skäliga. Vid prövningen av om det finns särskilda skäl ska hänsyn tas till om skillnaden mellan hemkommunens genomsnittliga lokalkostnader och den enskilde huvudmannens faktiska kostnader är betydande på grund av kommunens investering i nya lokaler, renovering av befintliga lokaler eller någon annan omständighet. Vid prövningen får hänsyn även tas till intresset av att utbildning med en enskild huvudman kan etableras.

## **Särskilt om ersättning för kapitalkostnader**

**7 §** Hemkommunens normala avskrivningsprinciper ska tillämpas vid beräkningen av kostnader för inköp.



# Skollagen (2010:800) – t.ex. 10 kap. 39 §

**Tilläggsbelopp** ska lämnas för elever som

1. har ett **omfattande behov av särskilt stöd**,
2. ska erbjudas modersmålsundervisning, eller
3. deltar i lovskola.

Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara **individuellt bestämt utifrån elevens behov**.

Hemkommunen är **inte skyldig att betala** tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om **betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter** uppstår för kommunen.





# Skolförordningen (t.ex.)

## 14 kap. 8 § -

Med tilläggsbelopp avses ersättning för **assistenthjälp, anpassning av lokaler** eller **andra extraordinära stödåtgärder**, däribland sådana som riktas till barn och **elev**er med stora inlärningssvårigheter.

Utöver vad som anges i första stycket avses med tilläggsbelopp enligt  
- ersättning för elever som ska ges modersmålsundervisning eller deltar i lovskola.

Motsvarande regler i 13 kap. GyF



## Ur prop. 2008/09:171

Stöd ska anpassas till varje elevs behov på individuella grunder. Tilläggsbeloppet är avsett att ge möjlighet till särskild ersättning för enskilda elever som har ett *omfattande behov av särskilt stöd*.

*Likabehandlingsprincipen*, som den kommit till uttryck i lagen i fråga om grundbeloppet, **kan inte tillämpas direkt.**

[förtydligas i skollagsproppen]

Stöd som utges för elevers särskilda behov måste bestämmas på ett sådant sätt **att inte eleverna i fristående grundskolor missgynnas i jämförelse med eleverna i kommunala grundskolor - eller tvärtom.** Det skulle strida mot kommunalrättsliga principer och grunderna för reformen om lika villkor.



A prop. forts.

Tilläggsbeloppet ska avse *extraordinära stödåtgärder*, som *inte har koppling till den vanliga undervisningen*, exempelvis *tekniska hjälpmedel*, **assistenthjälp** eller *anpassning av en lokal eller stödåtgärder åt elever med stora inlärningssvårigheter* som beror på språkliga eller sociala faktorer.

Kostnaderna för stödet ska vara *omedelbart kopplade till en enskild elev* och ha samband med hans eller hennes särskilda behov och förutsättningar. Det krävs således att elevens stödbehov klarläggs och bedöms, **exempelvis inom ramen för ett åtgärdsprogram**.



## A prop. forts.

”Extra resurser bör tilldelas för en elev i en fristående grundskola vars omfattande behov av särskilt stöd **skulle kräva extra resurser om eleven hade gått i hemkommunens grundskola.**

Endast skyldighet att lämna bidrag om det **inte medför** betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter **för kommunen.**”

Fråga er:

- **Vad skulle det kosta att tillgodose elevens stödbehov inom ramen för kommunens egen organisation?**
- **Hur mycket av detta täcks av grundbeloppet?**
- **Om er kommun har egna resursskolor, särredovisar ni dem ekonomiskt?**



A prop. forts.

“Ett nekande beslut inskränker elevens och vårdnadshavarnas möjlighet till inflytande över skolgången – och **bör fattas endast** om ett tillgodosende av stödbehovet inom den egna organisationen skulle innebära en **märkbar besparing** i förhållande till att ge det stöd eleven har rätt till vid den fristående skola vårdnadshavarna valt.”



## Praxis har (trots detta) blivit mycket restriktiv

Underinstanser...

- "lika som kommunen" - trots att tilläggsbelopp bara regleras för fristående skolor
- "Fel grunder" i kommunen = ok att inte ge till den fristående skolan, t.ex. nivåindelningar (trappsteg), instegsbelopp etc. Saknar stöd i lag men har accepterats av domstolarna  
(Där har SI kommit till motsatt slutsats.)



# Konsekvenser av HFD 2012 ref.

## 46

- Tillerkänner inte friskolans egen bedömning av stödbehovet något bevisvärde.

- Beviskravet** - **medicinskt utlåtande** angående det **pedagogiska stödet** (trots att rektorn har ett utpekade ansvar enligt skollagen).

- Skillnad Skolinspektionen – domstol

För SI räcker rektorns/huvudmannens (pedagogiska) utredning som grund för att konstatera stödbehovet – och (vid vite) kräva att det uppfylls.

- Högre grundbelopp?

Men hamnar pengarna då där de behövs bäst?

- Minskad valfrihet för elever med svårigheter i skolan?

Kan den fristående skolan säga nej?

Vad gäller när friskolan får ett avsevärt lägre tilläggsbelopp än de sökt om? – **SI tolkar strikt!**



# 10 kap. 39 §, 2 st.

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, **om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.**

- Skolinspektionen menar att det **bara** är när kommunen avisat ett yrkande om tilläggsbelopp med **den precisa motiveringen** som en fristående skola har rätt att tacka nej till en elev.
- Mycket få kommuner har hittills avslagit TB-ansökningar med den motiveringen...





# Öppenhetskravet - "Resursskola"

## **T.ex. 10 kap. 35 §**

Varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan.

Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd, och
3. vissa elever som utbildningen är särskilt anpassad för.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § andra stycket.

## **Skolkostnadsutredningen**

**Resursskolor** är i de flesta fall en högt specialiserad verksamhet där förutsebarheten avseende vilka resurser som finns tillgängliga för särskilt stöd central för att skapa bästa möjliga förutsättningar för att ge eleven en bra utbildning.



# KamR i Jönköping, mål nr 743-744-11

En kommun räknade in **kostnaderna för sina resursskolor** i de bidrag som fristående skolor fick del av genom **grundbeloppet**. Detta med hänvisning till att resursskolorna var en så kallad "fri nyttighet" för de fristående skolorna [inte tillåtet].

Rätten ansåg att ersättningen **inte** skulle ingå i grundbeloppet då resursskolorna var en form av omfattande särskilda stödinsatser.



# HFD - mål nr 314-19

En fristående resursskola tog bara emot elever efter att hemkommunen fastställt att elevens stödbehov var så stort att skolan är berättigad till tilläggsbelopp. HFD höll med Skolinspektionen om att detta utgör ett sådant villkorat mottagande som inte är tillåtet. Resursskolan var därför tvungen att ta emot även elever där kommunen inte fattat beslut om tilläggsbelopp.

Domen går delvis emot en tidigare dom i ett vitesärende mot samma huvudman (FörvR Sthlm 5047-15), där rätten bl.a. ansåg att reglerna om begränsat mottagande i skollagen var för otydligt skrivna för att kunna tolkas som SI gjort då de utformade sitt föreläggande. Skolans urvalskriterier vid HFD:s prövning följde FörvR:s uttalande i detta mål.



# SOU 2016:66 – Skolkostnadsutredningens betänkande

- Särskilda regler ska införas för fristående skolor inriktade på elever som har ett **så omfattande behov av särskilt stöd att tilläggsbelopp ska lämnas**.
- Det ska i skollagen anges att en fristående skola kan begränsa sin utbildning till sådana elever och det ska framgå av beslutet om godkännande att en skola valt denna inriktning (så kallad resursskola).
- För en sådan skola ska tilläggsbeloppet fastställas genom överenskommelse mellan huvudmannen och hemkommunen.
- Om inte en överenskommelse nås med hemkommunen ska skolan inte vara skyldig att ta emot eller att ge fortsatt utbildning till eleven.

” Utredningen anser att när det gäller denna avgränsade verksamhet så skapar en avtalslösning, liknande den som redan finns avseende [vissa] introduktionsprogram, förutsättningar för att tilläggsbeloppet i dessa fall ska kunna fastställas på ett så korrekt sätt som möjligt.”

”Anledningen till denna lösning är att dessa utbildningar är så individuellt utformade så att generella regler om ersättning inte bedömts kunna fungera.”

Trots detta har förslaget legat i en byrålåda i 4 år.



# HFD 2017 ref. 50 – kommunala resursskolor

Skollagens bestämmelser hindrar inte att en kommun inrättar och bedriver resursskolor för elever i behov av särskilt stöd.

Stick i stäv mot Skolinspektionens tidigare bedömningar. Uttryckligt lagstöd endast för fristående huvudmän – motsvarar enligt förarbeten kommunens möjlighet att inrätta särskilda undervisningsgrupper.

**Rättsfråga** – vad gäller när uttrycklig lagreglering saknas? Legalitetsprincipen, kommunala självstyrelsen...

**Obesvarad fråga** – på vilken grund ska urval till kommunala resursskolor skolor göras?

” Placering vid en resursskola efter en [behovs]prövning står därmed inte heller i strid med förbudet mot tester och prov som grund för antagning eller urval till en grundskola.”



# Finansiering av resursskolor – vad kan kommuner göra i väntan på lagändringar?

## Premisser

- Friskolor som inte följer kravet på långt gånge individuell anpassning ska inte belönas med extra resurser.
- Resursskolor är genom sitt tillstånd förhindrade att ta emot en bas av icke-stödbehövande elever som ger resurser att ta av till de elever som har stödbehov.
- Friskolor med få elever bör inte missgynnas för att de inte har lika många GB-elever att hyvla resurser från för att ge särskilt stöd.
- Det är (även inräknat HFD:s nyliga ställningstaganden) svårt att förena en i praktiken fri dragningsrätt från resursskolornas sida med kravet på likabehandling, likställighet och en god resurshållning.

## Att fundera på

- Hur fördelar vi resurser mellan GB och TB?
- Hur kan rutiner för ansökan och beviljande av TB utformas?
- 2 kap. 8 b § (krav på resursfördelning) skulle tillsammans med 3 kap. 2 § (krav att motverka funktionsnedsättningens konsekvenser) kanske kunna användas för en fördelningsnyckel för funktionsnedsättningar (jfr socioekonomi)?
- Undantagsregeln med möjlighet att ge ersättning för faktiska lokalkostnader (14 kap. SkoLF och 13 kap. GyF) skulle kunna användas för resursskolor.



# PRAXIS PÅ TB-OMRÅDET



# Praxis HFD - förskola

## **HFD 2020-02-17 mål nr 5544-18**

En kommun beslutade om storleken på flera tilläggsbelopp utifrån ett schablonbelopp som användes i kommunens egna skolverksamheter och som baserades på kommunens budget. Enligt HFD står det klart att det beviljade tilläggsbeloppet är för lågt för att barnen skulle kunna ges assistentstöd det antal timmar per vecka som elevens stödutredning fastslagit (och kommunen accepterat).

Om kommunen vill åberopa betydande organisatoriska eller ekonomiska förhållanden ska det ske vid den individuella bedömningen av tilläggsbeloppets storlek. Eftersom kommunen i motiveringen till beslutet bara hänvisat till det generella beslutet om nedsättning bedömer HFD att kommunen inte gjort någon individuell prövning eller åberopat sådana svårigheter. Kommunen dömdes att betala det belopp friskolan yrkat.





# Praxis HFD - grundskola

## **HFD 2020-02-17 mål nr 1320-19**

En kommun hade satt ned alla tilläggsbelopp med 50 % med hänvisning till betydande ekonomiska och organisatoriska svårigheter för kommunen. KamR accepterade detta då kommunen gjorde motsvarande neddragning avseende elever i de egna skolorna (likabehandling).

HFD bedömde tvärtemot att det stod klart att de belopp som kommunen har beviljat var alltför låga för att eleverna skulle kunna ges det assistentstöd som de bedömts ha behov av. Utgångspunkten vid bestämmandet av storleken på ett tilläggsbelopp ska vara att elevens behov av stöd kan tillgodoses i praktiken.

Det gick inte heller att förena förfarandet med skollagens krav på individuell bedömning av varje elevs unika behov.



# Praxis KamR

## **Kammarrätten i Göteborg 2019-02-08, mål nr 2688-18**

Kommunen ska inte bestämma tilläggsbeloppets storlek utifrån hur mycket eleven skulle fått i kommunens egen verksamhet genom en strikt tillämpning av principen om likabehandling. Tilläggsbeloppet ska bestämmas så att det bedömda individuella behovet av stöd kan tillgodoses i praktiken.



# Praxis KamR

## **Kammarrätten i Göteborg 2017-02-09, mål nr 2564-16**

En kommun beviljade en fristående skola tilläggsbelopp för en elev med diabetes som behövde insulinkontrolleras var tionde minut. Tilläggsbeloppet avsåg en resursperson för elevens vistelsetid i skolan men bara knappt hälften av vistelsetiden på fritids. Övrig tid skulle täckas av grundbeloppet ansåg kommunen.

Kammarrätten finner att elevens behov av stödåtgärder är lika stora under hela vistelsetiden i skolan och på fritidshemmet. Därför beviljas skolan tilläggsbelopp för elevens hela vistelsetid i skolan och på fritidshemmet.



# Praxis KamR

## **Kammarrätten i Göteborg 2017-05-19, mål nr 2143-16**

En fristående grundsärskola får rätt till tilläggsbelopp för extraordinära kostnader som uppstår när eleven behöver sondmatas vid måltiderna. Kammarrätten konstaterar att det saknas stöd både i skollagstiftningens ordalydelse och i förarbetena för att sondmatning omfattas av grundbeloppet.

Jfr assistenter, som bara omnämns i förordningarnas TB-bestämmelser.



# Praxis KamR

## **Kammarrätten i Göteborg 2018-02-07, mål nr 5538-17**

Barn på förskola ansågs av förskolan behöva en assistent 40 timmar i med anledning av diabetes.

Tilläggsbelopp beviljades för 30 timmar bl.a. eftersom domstolen ansåg att det fanns skyldighet för förskolan att anpassa verksamheten inom ramen för befintliga resurser.

Givet hur regler kring egenvård ser ut i HSL-lagstiftningen – hur långt är skolväsendet skyldigt att anpassa sin verksamhet för att kunna utföra hälso- och sjukvårdsinsatser?

Går sänkningen till 30 timmar att förena med HFD:s nya principbeslut?



# Praxis KamR

## **KamR Göteborg 2018-09-04, mål nr 6494-17**

En handlingsplan och pedagogisk planering hade upprättats av den fristående skolans egen personal, utan utomstående sakkunnigs utlåtande eller annat underlag. Det var inte tillräckligt för att visa att eleven hade ett så omfattande behov av särskilt stöd att tilläggsbelopp ska beviljas.



# Praxis KamR

## **KamR Jönköping 2018-04-25 mål nr 3176-3177-17**

En elev beviljades tilläggsbelopp för en assistent kopplad till undervisningssituationen.

Kommunen ansåg, med hänvisning till HFD:s prejudikat, att tilläggsbelopp inte skulle utgå för insatser med koppling till undervisningssituationen.

Både FörvR och KamR konstaterade, med hänvisning bl.a. till de 2016 ändrade reglerna, att eleven hade rätt till tilläggsbelopp.



# Praxis SI

## **Skolinspektionen 2018-06-21, Dnr 42-2018:4895**

En elev blev "preliminärt mottagen" vid en fristående gymnasieresursskola, men efter att kommunen beslutat om ett lägre tilläggsbelopp än huvudmannen hade ansökt om, valde skolan att inte erbjuda eleven platsen.

Skolinspektionen ansåg att skolan bara kan dra tillbaka erbjudandet av plats om hemkommunen väljer att inte betala ut något tilläggsbelopp alls med hänvisning till ekonomiska/organisatoriska svårigheter. Man förelade därför huvudmannen att ta emot eleven i skolan.





# Tilläggsbelopp - praxis

- Viktigt att den fristående huvudmannen tydligt kan visa vilken typ av stöd eleven behöver **och vad det kostar**.
- Kommunen bör göra en individuell prövning av huvudmannens ansökan - inte bara hänvisa till kommunala riktlinjer och på förhand fastställda nivåer.
- De fall där fristående huvudmän hittills fått rätt till TB efter prövning i domstol handlar ofta om barn/elever med medicinska diagnoser – diabetes, AST, ADHD och liknande, där det tydligt krävs mer omfattande insatser av extra personal eller anpassning av lokaler.



# Tilläggsbelopp - praktiskt

- Det är den enskilde huvudmannen som har bevisbördan - ansvar för att visa att barnet/eleven har rätt till tilläggsbelopp.
- Kommunerna kan ha rutiner för när ansökan om tilläggsbelopp ska lämnas in men måste sannolikt pröva ansökningar utifrån barnets behov även vid andra tidpunkter. ("Barnets bästa")
- Kommunen kan ha riktlinjer för vad en ansökan kan innehålla (t.ex. en ansökningsmall) men enskilda huvudmän måste själva kunna avgöra vad de tycker är relevant skicka in.



# Tilläggsbelopp - Praktiskt

- Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram innehålla elevens behov, vilka insatser som ska sättas in för att eleven ska få förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- En ansökan om tilläggsbelopp ska redovisa skäl för att eleven har ett omfattande stödbehov och behöver extraordinära stödinsatser.  
**Varför räcker inte grundbeloppet?**
- Åtgärdsprogram och ansökan om tilläggsbelopp har delvis olika syften.  
Ett åtgärdsprogram kan knappast vara *det enda* underlaget för ansökan om tilläggsbelopp, men det bör vara *en del av* underlaget.



# Tilläggsbelopp - praktiskt

## **Vad bör den enskilde huvudmannen kunna visa?**

- Av vilken anledning har barnet/eleven rätt till tilläggsbelopp (omfattande behov av särskilt stöd som kräver extraordinära stödinsatser)?
- Vilka behov har barnet/eleven i verksamheten?
- Hur ska behoven tillgodoses i verksamheten?
- Vad kostar det att tillgodose elevens behov?



# Tilläggsbelopp - praktiskt

- Kommunen borde kunna kräva att den enskilde huvudmannen visar vilka anpassningar **och stödinsatser** som **prövats** för att stödbehovet ska kunna täckas av grundbeloppet.
- En verksamhet som inte klarar av att göra rimliga anpassningar ska inte "belönas" genom att få tilläggsbelopp på grund av att man inte har tillräckligt hög kvalitet eller flexibilitet i sin verksamhet.



# Tilläggsbelopp - praktiskt

- Ansökan och beslut om tilläggsbelopp är normalt något som sker efter att barnet/eleven tagits emot på förskolan/skolan – **dock finns undantag givet lagtextens formulering.**
- Det ska vara en individuell bedömning i enskilt fall som har koppling till den **fristående huvudmannens** aktuella verksamhet.
- Är behovet helt klarlagt och tydligt kan man tänka sig att tilläggsbelopp ändå beviljas innan/i samband med att barnet eleven börjar på ny förskola/skola.



# Tilläggsbelopp - praktiskt

- Det finns inga regler om hur länge ett beslut om tilläggsbelopp ska gälla - beror på omständigheterna i det enskilda fallet.
- Barnperspektiv bör prägla besluten.
- Kommuner måste anses ha rätt att begära ut tillkommande dokumentation inför ett nytt beslut om tilläggsbelopp.



# Sekretess för ansökningar om TB

Inga särskilda regler avseende sekretess för ansökningar/beslut om tilläggsbelopp.

Finns det andra regler om sekretess i skolan som kommunen kan tillämpa?

**KamR Stockholm 2020-02-18 mål nr. 9297-19** – Tillämpade bestämmelserna i 23 kap. 2 § OSL och sekretessbelade TB-ansökningar.





# Sekretess - 23 kap. 2 § OSL

Svag sekretess gäller för:

- **uppgift om enskilds personliga förhållanden i särskild elevstödande verksamhet utanför elevhälsan.**
- uppgift som hänför sig till ärende om **tillrättaförande** av elev eller om **avskiljande av elev från vidare studier.**
- uppgift om enskilds identitet, adress och liknande uppgifter om enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att det skulle leda till men om uppgiften röjs.

**Ingen sekretess för beslut** i elevstöds- eller disciplinärenden.

FL anger att myndighetsbeslut ska innehålla en **klargörande motivering.**



Stort tack – och lycka till!

Simon Jernelöv

[simon.jernelov@jpinfo.net](mailto:simon.jernelov@jpinfo.net)



JP Infonet AB  
Tel: 08-462 65 60  
[www.jpinfo.net](http://www.jpinfo.net)